

CiDo

*Mojito in ledena kava
Mistična Irska: 1. del
Teorija, preoblečena v liriko*

Draga družba!

Ptujketa: o norem pustovanju

Namesto k uri fizike na kopanje v Dravo

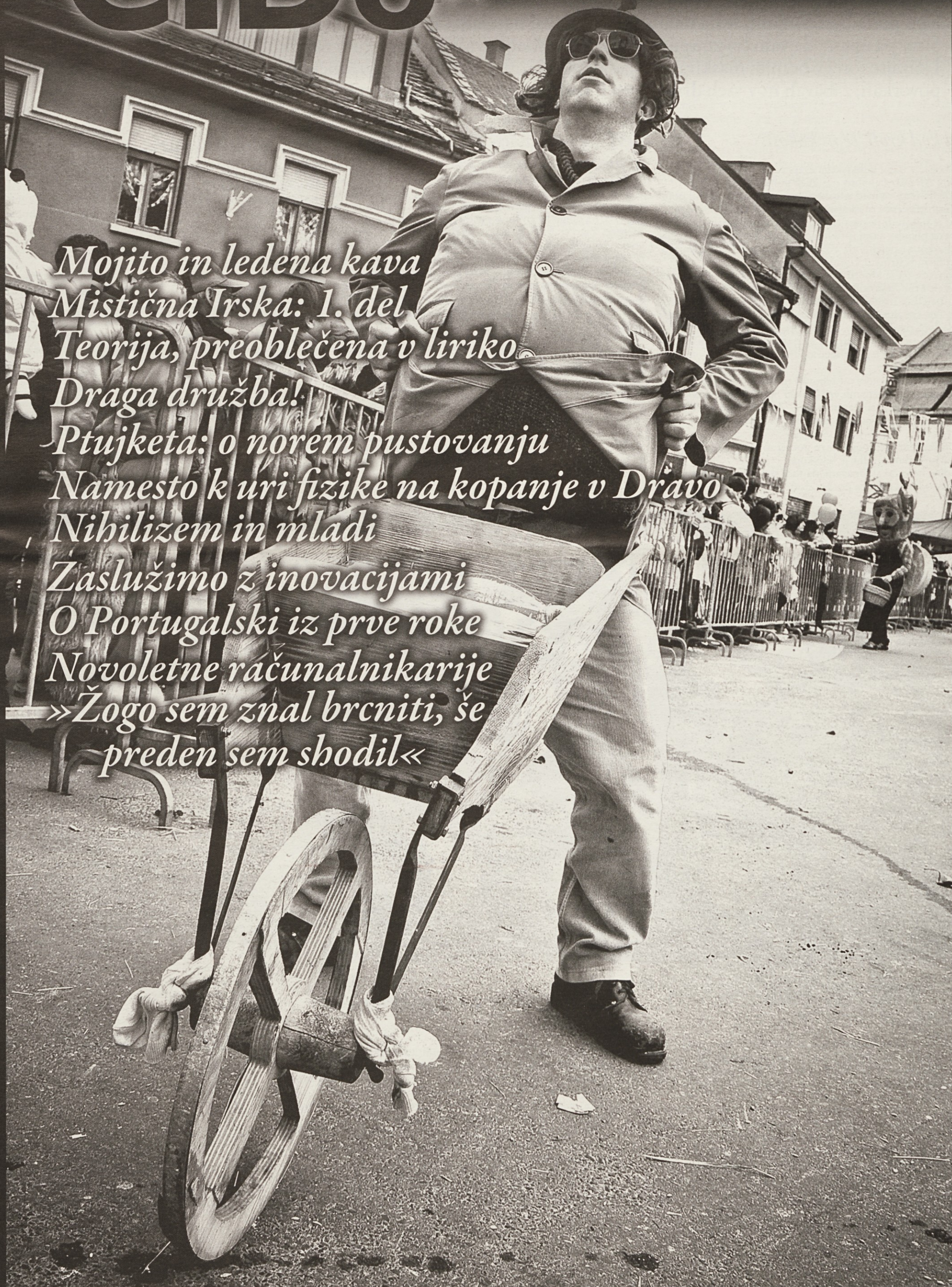
Nihilizem in mladi

Zaslužimo z inovacijami

O Portugalski iz prve roke

Novoletne računalnikarije

*»Žogo sem znal brcniti, še
preden sem shodil«*

Za pusta so mastna usta

Februar je letos na Ptuju v znamenju 50. kurentovanja in zato se spodobi, da tudi mi rečemo oziroma zapišemo kakšno pustno.

Tokrat so nam bili za navdih stalni spremljevalci tega norčavega časa – krofi. Poleg tega, da se je namreč prav lepo posladkati z njimi, se da o njih tudi marsikaj napisati. ☺

Sicer pa upam, da vam bo zraven teh pustnih priboljškov v posladek tudi tokratni Cidopis.

Uživajte torej v branju, maskiranju, sladkanju s krofi, pustnem rajanju, občudovanju drugih šem, na koncertih, povorkah, zabavah in v vseh drugih prednostih, ki jih ponuja ptujski pust!

Polona Ambrožič

Od kod krofi, če ni kokoši?

Kolikor je v meni kuharskega eksperta, toliko lahko pišem o krofih. Ali niso za njihov nastanek pomembna tudi jajca? V mladih letih se med zimskimi oziroma katerimi koli počitnicami frekvenca obiskanosti babice veča.

Tako je bilo tudi nekega hajdinskega jutra, dogajajočega dva časovna pljunka nazaj (približno pet let). Treba je bilo zgodaj vstati, skoraj s petelinom. Po bujenju sem načel na naslanjaču, sosednjem sestrinem, risani maraton.

Za pol ure ga je zmotil zajtrk, potem so ekranski program prevzele krpe za posodo, shuševalna sredstva in orodje.

Brez petelina izgubiš občutek časovnosti (tudi takrat ga ni bilo), zato smo hiteče (iz neznanega razloga, morda navdušenja) tekli k lopi, pardon, kokošji rezidenci. Tam se je začel dogodek dneva: ob vsakem obisku sva s sestro kokoši povprašala, ali je kaj pridelka, in tega primerno arhivirala, bodisi v omlatno ali hladilno obliko.

Hlajena jajca so potem potrebovali tudi za krofe, ki jih, točno takih, danes ne poznamo več. Zakaj? Spet v drugem obdobju so namreč priredili rezultate igre. Zaradi manj pridelka je babi včasih jajca uvozila iz trgovine in ga podtaknila v zmes za krofe.

Dopinška afera se tu ne ustavi; počasi so bile diskvalificirane še vse kokoši in zgodbe je bilo konec.

Zgodbe, ne članka! Opažam, da tudi širši okoliš ne gosti več kokoši, od kod nam pa potem krofi?

Luka Cvetko

Skrb za »zdravje« testa je naznani-lo pusta

Pust je čas norčij, ki za mladostnike v puberteti ne pomeni večje življenjske spremembe. Kljub temu pa maskiranje ter priprave na dolgo in živahno pustno rajanje zahtevajo veliko energije. Zato se ljudje pogosto okrepčajo s krofi. Čeprav se vonj vzhajanih in sveže pečenih slaščic skoraj vsak večer vije iz ptujskih pekarn in so v stresnih situacijah odličen dodatek k šolski malici, so še posebno zaželeni v pustnem času.

Najbolj teknejo na osrednjem pustnem sprevedu, ko telo po dobrih dveh urah nizkih temperatur in navdušenja nad inovativnostjo šem kar kriči po novih zalogah sladkorja. Takrat običajno posežemo po industrijsko pridelanih. Ti pa se nikakor ne morejo primerjati s skrbno oblikovanim pekovskim presežkom babice, ki je marsikatero uro preživela za kuhinjskim pultom. Veliko si da opraviti tudi z oblikovanjem rumenega krancija, saj da krofu dodatno vrednost.

Ko slišim stavek: Hitro zapri vrata, da ne prehladiš testa, vem, da je pust res že pred vrati.

Eva Kračun

Nos, poln sladkorja

Že kot majhni otroci smo za pusta komaj čakali na slastno pojedino, ki je vsako leto dišala iz babičine kuhinje. Bil je res poseben užitek, ko si se mastil z velikim krofom in se ti je najverjetneje po roki cedila marmelada, nos pa si imel poln sladkorja. Danes pečemo krofe sami in gre za skoraj pravo pravcato umetnost, kajti zelo pomembno je, da ti uspe narediti krofe z lepimi venčki. Še vedno pa jih z veseljem poskusimo.

Nina Zupančič

Krofica

Oblikovanje kroglic iz mehkega testa, stoječ na plastičnem košu za smeti, sicer ne vidim na delovno površino. Od večje gmote odščipnem manjši kos in začnem. Testo me boža po jamicah dlani. Roke postajajo lepljive in dobim novo porcijo moke, da ustvarjam dalje. Super! Moja prva kroglica. Iz olja v globokem loncu se že kadi in toplota riše valove goste rumene tekočine po dnu. Sprva počasi, nato vse hitreje kot pajkovka izriše pajčevino. Pljusk! Zavrči in zadiši. Obrnimo! Odcejeno postavi babica na papirnato brisačo. Ko je malce ohlajena, v rumeno progo penetriram plastični pripomoček in injiciram gosto oranžno brozgo z okusom po marelicah ter kancem limonine note. Potresem s prhljajem sladkobe. Ugriznem v svoj prvi krof. Mmmm!

Maruška Samobor Gerl

Sladka razvada

Ocvrto pecivo iz kuhanega, kvašenega, listnega, maslenega testa nam je znano pod imenom krofi. Iz enakega testa nastajajo tudi flancati, miške itd. Američani delajo krofe tudi z luknjo na sredini. Naši krofi so v večini kroglaste oblike, polnjeni z marmelado, kremo ali sadnim želejem. Posebej znani so trojanski, polnjeni z marelično marmelado, ki jih v gostišču tik pod vrhom trojanskega klanca cvrejo že od leta 1961. Po nekaterih virih naj bi bila avtorica krofov dunajska kuharica Cecilia Krapf. Na drugi strani pa več avtorjev kaže, da so bili znani že v stari rimski kuhinji.

So pa tudi naša tradicionalna pustna sladica. Radio 1 je lani za pustni torek pripravil veliko akcijo. V več kot 15 slovenskih mestih po vsej Sloveniji so svoje poslušalce na poti v službo presenetili s krofi in jih podelili 15.000 ter s tem ljudem polepšali dan. Skupina Zito jih ob pustu proda približno 120.000, pekarna Pečjak okrog 86.000 na dan. Prodaja krofov se v tem obdobju namreč poveča za 100 do 300 odstotkov, zaradi nizkih cen pa iz leta v leto narašča.

Kot otrok sem se med gledanjem karnevala zmeraj sladkala z mehkiimi in toplimi krofi, kar je bilo v tistem hladnem vremenu več kot prijetno, čeprav strokovnjaki za prehrano odsvetujejo uživanje ocvrte in pečene hrane, saj oboje ustvarja v telesu notranje pregrevanje želodca in prebavi, kar lahko povzroči motnje v delovanju teh organov. Življenje seveda ne bi bilo enako brez naših sladkih grehov, vendar moramo biti pozorni, da jih uživamo v mejah normale in zraven njih pojemo več zdrave hrane, bogate z vitamini, vlakninami in minerali, ter se seveda gibamo.

Krofi niso ravno moja najljubša pregreha, no, mogoče tisti čokoladni. Vendar se svežim in toplim le stežka uprem. Saj pust ni pust, če ni krofov!

Donna Erjavec

Najboljši so marelični

Krofi. Tisti dobri okrogli kolači s tako ali drugačno marmelado, ki se jih po navadi ob pustu najemo kar za vse leto. Kadar se bliža pust, začnejo babice peči krofe, in kamorkoli prideš na obisk, ga ponudijo. Tudi če ga nočeš, ga moraš pojesti, ker babice tako dolgo vztrajajo, dokler ga ne pospraviš.

In tako minevajo dnevi pusta, ti pa ješ krofe in jim ni ne konca ne kraja. Če je pust kratek, imaš kar srečo, če traja dlje, imaš te slaščice kar hitro polno kapo. No, bomo videli, kako bo letos, koliko jih bomo pojedli in ali bodo tisti z marelično marmelado še vedno najboljši. Morda se navdušimo nad kakšnim novim okusom!

Dora Lenart

S krofi kalorije gor, s pustnim noren-jem pa dol

Če ste eden tistih, ki ste si z novim letom obljubili, da boste letos res shujšali, boste spet na preizkušnji. Velika večina jih je verjetno obupala že v prvih dneh novega leta, če pa ne, pozor, bliža se namreč pust. Karneval, pustno dogajanje, polno mask, pijače, jedalce in seveda krofov – pregrešne možnosti za užitek. Naj imate še takšen karakter, se tem dobrotam ne boste mogli v celoti upreti – ali pač? Kakor koli že, tudi letos se bo treba našemiti v kako poskočno masko, da vam bo uspelo pokuriti vse dodatne kalorije.

Uroš Sitar

Draga družba!

Piše: Maruška Samobor Gerl

Sreča, uspeh, zdravje in definicija le-teh. Ponudba pripomočkov za doseg ponujenih ciljev. Preden se zavemo, se vržemo v kolesje potrošniškega žrela, v kupovanje izdelkov za približevanje idealom. Moramo biti srečni, zdravi in uspešni, moramo stremeti za očitno družbeno sprejemljivim scenarijem, sicer ne bomo zaželeni, bomo marginalizirani in odpadniki.

Strah in tesnoba, ki ju čutimo ob razpetosti med željo biti ideal in zavedanjem realne neidealne situacije, nas držita v primežu, na točki nič in nas zasušnjujeta. Sta orodji kapitalizma, mehanizma družbe, v kateri živimo, s katerima se sistem vzdržuje, da ostaja sam sebi namen in nas peha v duhovno izpraznjenost, v zavedanje brezsmiselnosti življenja in bivanjske izpraznjenosti. Potencialne žrtve smo vsi potrošniki, občutljivejši pa smo mladi, ki se oblikujemo v duhu, kjer naj bi vsak sam poiskal smisel in se uresničil. Smernice določajo prav mediji, ki nam s paleto scenarijev samouresničevanja ponujajo tudi sredstva za doseg »želenega«.

Verjamem, da smo vsi že kdaj listali po revijah ali vsaj s pogledom ošvrknili police, kjer so razstavljene. Opazimo lahko, da so namenjene specifičnim skupinam. Ločene so za ženske in moške, najstnike, nato opazimo revije, ki

se posvečajo konjičkom: avtomobilizmu, urejanju doma, kuhi, hortikulturi in drugim. So revije za ljubitelje živali, poslovneže, ljubitelje mode, filmov, rumenega tiska in še bi lahko naštevala. Ko kupimo revijo, se vključimo v skupino podobno mislečih in čutečih ljudi, kar nas lahko razbremeni delca tesnobe. Hkrati nam izbor revije ponuja referenčni okvir, v katerem deluje in skozi katerega ponuja sredstva za doseg ciljev potrošništva. Kakor koli, odločim se za nakup.

Naslovnica napoveduje vsebino in nam hkrati ponuja ideal, s čimer utrjuje okvir, v katerem hoče, da jo beremo. Tako nam poveča občutek tesnobe, saj računa na zavedanje lastne nepopolnosti in nedoseganja ideala, poleg fotografije pa ponuja še sočne naslove, ki v nas zbujajo občutek manjvrednosti, hkrati pa ponujajo rešitev za nastalo situacijo. Ni dovolj, da sem samska, ob tem se moram počutiti posebno, samozavestno in odlično. Ni dovolj, da vozim avto s samodejnim zaklepanjem, to mora biti omogočeno še na daljavo ali na kartico, brez ključa. Ni dovolj, da spečem čokoladne mafine, zanje potrebujem silikonski pekač in digitalno pečico, sicer recepta sploh ne morem realizirati. Tesnoba narašča, nismo dovolj dobri, ne ustrezamo normam, ki nam jih ponujajo, zato se počutimo manjvredne.

A glej ga, zlomka! Kot po naročilu, so zraven bajnih slik in visokoletečih idej še oglasi, ki potrebujejo za približevanje idealu še ponujajo! Tudi prispevek sam predstavlja nasvete, kako udušiti tesnobo. Če sem samska, se bom od zdaj naprej namakala v banji, tedensko zahajala v slaščičarno in se sama razvajala z masažno napravo, ki je, hvala bogu, zraven članka. Če vozim nepopoln avto in si ne morem privoščiti drugega, obstajajo cenejši in hitri načini, kako mehanik aplicira modernejši sistem nanj. Digitalna pečica v akciji ponuja možnost za uresničitev recepta. In ker je bel puli eden izmed desetih kosov, ki ga ženska mora imeti v omari, ga preprosto moram imeti, čeprav vem, da ga nikoli ne bom oblekla, za aksiomatsko trditvijo pa se bohotijo modeli v pulijih in nesramno visoke cene modnih oblikovalcev, ki izdelke razstavljajo. Tako smo postavljeni

pred dejstvo, da ideala nikoli ne bomo dosegli, se mu pa lahko zgolj poskusimo približati z nakupom ali določenim vedenjem, ki predpostavlja nakup (v primeru namakanja v banji sredstvo za kopel z vonjem po jagodah).

Ko revijo zaprem in odložim na polico, se zame lahko zgodba tesnobe in manjvrednosti konča. Pa vendar – zakaj si resnično ne bi privoščila tiste kopeli? Po dolgem času bi si jo res lahko. Pravzaprav sem jo začela pogrešati. Kupim olje in se skopam. Kljub temu da sem to storila enkrat in nikoli več, je bil namen prodaje izdelka izpolnjen. Jaz bom še vedno ista. A za tisti droben trenutek sem bila posebna – uživala sem v svoji samskosti, čeprav vsak dan živim ravno v želji po nasprotnem. Uživala sem, kljub temu da nihče ne bo prišel preverit mojega duševnega stanja, noben obraz z naslovnice ali pisec članka, ki zahtuje užitke, ne more vedeti, kaj se v meni resnično, dogaja. Vendar ciljajo na to, na občutek ugodja. In samodisciplina, da se prepričam o dejanju in užitku, hkrati pa sem prepričana, da so občutja moja, resnična in si tega v resnici želim, je Veliki brat družbe, kapitalizma, ki želi, da je tako. Želi, da se počutim dobro z uporabo izdelkov na tržišču in sem prepričana, da sama tako hočem. Na tak način je lažje, ne potrebujejo prepričevanja posameznikov. Lahko samo izkoristijo našo negotovo psiho, jo prepričajo o manjvrednosti, da sproži občutek tesnobe, in ji nato prijazno ponudijo možnost, da to deloma odpravi. A samo deloma, nikoli v popolnosti, sicer bi izgubili roko, ki jih hrani. Moramo ostati marionete, da so lahko lutkarji. In družba, kjer sta kupovanje izdelkov in njihova poraba postala sama sebi namen (saj so občutki tesnobe in manjvrednosti umetno generirani, ne resnični), je zares duhovno izpraznjena.

Ptujketa

Ptujketa: o norem pustovanju

Tokrat smo mlade povpraševali o enem največjih dogodkov na Ptuj – pustovanju. Zanimalo nas je, kaj menijo o pustu, ali že vedo, kaj bodo počeli v teh dneh, kaj menijo o maskiranju, v kaj se bodo našemili in ali se udeležujejo karnevala.

Piše: Donna Erjavec

Nejc Belšak, 16 let, SŠC Ptuj

Veselim se pusta, še posebno zabav. Trenutno še nimam natančnih načrtov, vendar bom s kolegi zagotovo šel na nekaj zabav. Nisem ravno oboževalec maskiranja, saj se od malega ne maskiram več. Karnevala se udeležujem samo kot gledalec z družino.

Aleksandra Kvržič, 16 let, Gimnazija Ptuj

Pust vsi komaj čakamo, saj je tudi čas počitnic. Pravzaprav smo s prijateljicami že nekaj načrtovali, da bi se skupinsko maskirale v kaj zanimivega, na primer v moške. Skupaj bi šle v karnevalski šotor. Drugače pa se do zdaj nisem dosti maskirala.

Tadeja Veseljak, 17 let, SŠC Ptuj

Komaj čakam začetek februarja in pust! S prijateljicami smo se že zmenile, da se bomo skupinsko maskirale. To leto pridejo v poštev nune ali navijačice. Zagotovo ne bomo zamudile nobene dobre zabave v karnevalskem šotoru. Na karneval ne hodim več od 15. leta. Zagotovo bo ta pust poln super dogodivščin.

Matej Cafuta, 18 let, III. gimnazija Maribor

S prijatelji se vsak pust maskiramo v pirate in to leto ne bo nič drugače. Ob velikih zabavah obiščemo karnevalski šotor. Karnevala se udeležujem kot kurent v tradicionalni povorki. To počnem že pet let, saj je zame zelo lepa tradicija.

Mateja Zorko, 16 let, Gimnazija Ptuj

Med pustom se bom zagotovo udeležila zabav in koncertov v karnevalskem šotoru. Po navadi se maskiram, kaj bom letos, je skrivnost. Karnevala se včasih udeležim ali pa ga spremljam po televiziji. Pust je dolgoletna ptujska tradicija.

Foto: Andrej Lamut

Namesto k uri fizike na kopan- je v Dravo

Piše: Dora Lenart

Peter Srpčič, rojen leta 1972 na Ptuju, je diplomiran gledališki in radijski režiser. V gledališču je delal kot režiser, igralec, prevajalec, programski vodja in organizator, avtor, producent, scenograf, trenutno pa je zaposlen z vlogo, ki mu je bila dodeljena aprila – od takrat je namreč direktor Mestnega gledališča Ptuj.

Kakšen mladostnik ste bili?

Bil sem radoveden, nagajiv in pa tudi iskrov. No, pa tudi malo sramežljiv, sploh ko je šlo za kake predstavnice nežnejšega spola.

Katera prigoda vam je najbolj ostala v spominu iz osnovne in katere iz srednje šole?

Iz osnovne šole najbolj tista, ko sem enkrat šel za eno sošolko, pa sem jo ošvrknil po tazadnji, ona pa mi je primazala tako klofuto, da sem kar okamnel – odprtih ust in presunjen. Iz srednje šole pa najbrž piknik, ki smo si ga privoščili na Ranci, ker nam je po naši volji odpadel dan nekih fizikalnih vaj (beri: smo špricali) in smo se maja kopali v pošteno mrzli Dravi.

Katera je vaša najbolj nepozabna študentska izkušnja?

Hu, to pa je zdaj že kar naporno. Bilo je kar nekaj pošteno zabavnih, kakšna tudi ni ravno za javnost ... Mislim, da je zanimiva ta: s sošolcem sva se malo napila, pa sem ga izgubil, on je potem zalutal na Ljubljanski grad in ni znal priti dol do jutra, kajti kjer koli je poskušal iti dol, je vedno prišel nazaj gor.

Kdaj ste prvič odkrili ljubezen do gledališča?

V teater sem prišel po naključju, ker sta me dva prijatelja zvlekla s seboj na vajo. Pa sem ostal, se pridružil tej skupini, in ko sem enkrat okusil oder, ni bilo poti nazaj. Dosmrtna okužba. Sem poskušal iti v druge smeri, pa sem vedno znova pristal v gledališču. Je pa zanimivo, da sem v gledališče zajadral šele po srednji šoli, ko sem malo bluzil med študijem.

Foto: Dora Lenart

Beri, beri

O knjigi Umberta Galimbertija Grozljivi gost: nihilizem in mladi

Nihilizem in mladi

Piše: Maruška Samobor Gerl

Kaj nam, mladim, ponuja družba? Koliko pozitivnega ozračja smo deležni pri snovanju lastne identitete in načrtovanju lastne prihodnosti? Situacija je takšna, da večina ne razume pomena šolanja, ampak to počnejo, ker je to normalno, se od njih pričakuje in ker to počnejo vsi. Iskanje službe in selitev od doma se pomika proti tridesetim, visenje pri starših pa vse tja do petintridesetega ali čez. Resnih in stalnih zvez je vse manj, poroka postaja razlog za razkazovanje prestiža in žur, medtem ko se želja po globlji povezanosti pomika v ozadje.

Zakaj? Ker je ni! Otroci so deležni otročjega načina vzgoje,

saj t. i. odrasli postajajo vse manj sposobni zrelih dejanj in razmišljanja. Srednješolci se podijo po diskotekah in nočnih klubih ter se vdajajo omamam vseh vrst, od alkohola, cigaret, mamil do glasne glasbe, s katerimi se otopijo, da svet brez smisla odplava. Nihilizem prežema družbo, je razlog, da pripadniki zahodne civilizacije duhovno propadamo. O »grozljivem gostu« govori Umberto Galimberti v svojem prvencu Grozljivi gost: nihilizem in mladi.

Razvrednotenje vseh vrednot je razlog za porast nihilizma. Odčaranje sveta, tehnološki napredek in stroga racionalizacija vodijo v bolezen duha, v stanje brez smisla. Kjer ni smisla, tam ni vrednot, in kjer ni vrednot, tam je nevarnost nihilizma. Danes smo priče katastrofi razvrednotenega sveta mladih, stanja izpraznjenosti duha.

Ravnodušnost šole, institucije, v katero stopi otrok, ki se mora kot osebnost šele oblikovati, je v veliki meri razlog za pohajkovanje, popivanje, nastanek klap in vandalizma, za poseganje po drogah ter čustvene in izrazne nepismenosti. Tudi družine prispevajo svoj delež k otopitvi mladine, k porastu mutavosti, nezmožnosti kakovostnega pogovora in izražanja čustev. Če se v primarni socialni skupnosti ne pogovarjajo, ima otrok zelo malo možnosti, da bo razvil besedni zaklad in se rešil tesnobe,

ki ga spremlja, pa je ne zna ubesediti. Tako smo priče motrenju plastične škatle družinskih članov, ki v otopelosti vsak zase buljijo v katerega od resničnostnih šovov.

S slednjimi je intimnost postala stvar javnosti in propagande, nekaj posamezniku odtujenega. Z izgubo intimnosti mladi izgubijo tudi razlog za samospoštovanje in spoštovanje drugega človeškega bitja. Takšnemu razosebljenemu bitju ni sporno zagrešiti niti umora. V zadnjem času smo priče številnim umorom in množičnim pobojem brez razloga. Tudi samomori so v porastu. Nezmožnost empatije je to, kar mladim preprečuje uvid v zločin – z umorom se jim ne zdi nič narobe, svojega dejanja ne razumejo kot napačnega.

A upanje obstaja. Obstaja pot skozi vračanje k izvoru in optimizem. Obstaja spoznavanje sebe, z oživljanjem otopelih čutov in čustev. Če mladi radi poslušajo glasbo, naj jo, vendar to ni glasba, ki z razbijanjem napolnjuje glavo, temveč je to glasba, ob kateri začutimo in spoznavamo sebe, klasična glasba. Obstaja gib, ples, skozi katerega se lahko izrazijo. Branje in kritično mišljenje sta orodji, ki osvobajata.

Galimberti nam oriše stanje današnje nihilistične mladine na podlagi lastnih izkušenj pri delu z njimi. Glede na stanje duha, ki smo mu priče in v katerem živimo, lahko opazimo, da dejstva držijo. Prej ko se jih zavemo, prej jih lahko začnemo zamenjevati za kaj bolj učinkovitega in plodovitega. A spomnimo se, kdo je družba – družba smo mi. In če je stanje družbe nihilistično, nikakor ne moremo biti izvzeti. To počnemo sami in samo sami lahko popravimo nastalo škodo. Upanje obstaja ...

Zaslužimo z inovacijami

Piše: Uroš Sitar

V prav vsakem posamezniku je kanček inovativnosti. Navsezadnje je ravno inovativno razmišljanje človeka pripeljalo do razvojne faze, v kateri smo zdaj. Vendar zakaj bi čakali na neke inovacije in puščali,

da drugi služijo z njimi, ko smo pa lahko avtorji kar sami?

Dandanes smo ljudje postali tako leni, da največkrat samo sprejemamo, kar dobimo od drugih in kar nam ponuja trg. Niti se ne ukvarjamo z možnostmi, kako bi lahko znano dobrino izboljšali ali še več – na trg ponudili nekaj novega, nepoznanega. Vprašanje je le, ali si upamo sami ali v partnerstvu razviti nekaj novega ter začeti prodajati ali ne.

Največ nasvetov, ki jih lahko preberemo pri različnih uspešnih posameznikih, ki so iz svojih začetkov v garažah končali v

mogočnih poslopih uspešnih podjetij, se začne z zaupanjem vase in v to, kar delaš. Če človek ni zagret in prepričan o uspehu, mu tudi ljudje, ki jim bi lahko ponudil svoj izdelek, ne bodo verjeli. Prav tako pa ne bi smeli nikoli obupati tudi ob neuspehu. Dobra ideja, dober načrt realizacije, predvsem pa premišljen način oglaševanja in trženja pa je uspeh možen. Ob uspešnem prodoru na trg pa moramo seveda zaščititi svojo intelektualno lastnino.

Zmotno je mišljenje, da so lahko pri izumljanju uspešni samo odrasli, izobraženi in izkušeni. Človek, ki ni obremenjen s preveč izkušnjami, je verjetno dosti bolj dovzeten za novosti, manj ima predsodkov. Naj si bo to stvarna, virtualna ali kaka druga dobrina, vse je dobrodošlo in vse je lahko dobičkonosno.

opravljajo nekateri prenosniki HP; pridružuje se jim Asus. Prozor čez 15-inčni zaslon je dober, ne pa boljši od HD-ogleda filma na telefonskem zaslonu, kjer koli si uporabnik želi. Kakovost touchscreenov je skupini MOTO (test na <http://vimeo.com/8569827>) kazala med vlečenjem črt po risalnih ploščah na Motorolinem Droidu, HTC-jevem Droid Erisu in jabolčnemu zmagovalcu. Androidi ostajajo zadnji (pri nežnih in grobih dotikih), iPhone je prvi in zadnji sodelavec Nexus One na drugem mestu. Google in tajvanski HTC sta z njim na trg šla že 5., pri nas Androidni telefon s spominom za 513 megabajtov in gigaherčnim procesorjem pričakujemo po izdaji evropske različice za Vodafone. Za peti megapiskel videokamere s flešem, kompasom in preostalimi iPhonovimi standardi možnostmi dobite, zamenjate, za okrog 600 evrov v nevezani prodaji na operaterja – <http://google.com/phone>.

Luka izza računalnika kuka

Novoletne računalnikarije

Piše: Luka Cvetko

Zaslon je pisal zadnje sekunde, takrat v manjši pomembnosti proti raketometu in preostalim pirotehničkim ofenzivam iz kolocije. Mali dogodek za sistem, velika težava uporabniku – sestavlja jo ponovni zagon računalnika prvega januarskega 2010, ko je prestopilo leto in neprijetnost poročila

»Vaš račun je potekel«, ko ste želeli skočiti v svoja Okna. Postmilenijski hrošč je okužil računalna po Kokoši, katerih sistemi operacij izhajajo iz delovnega CD-ja z napako.

Čarovnik sploščene oblike samostojno opravi postopke namestitve Windows in doda nekaj funkcij (Office, Firefox), med drugim še priredi rok trajanja uporabniškemu računom – tako torej vidite obvestilo, ki se ga da izbrisati z ukazom net user »uporabniško ime« /EXPIRES:NEVER in po postopku na <http://ow.ly/16fT34>. Po odpravi težave se je od 7. do 10. januarja vredno posodobiti z novostmi Consumer Electronics Show (CES). Pozornost pridobivajo OLED-zaslone prozorne barve, ki jim za zdaj pada vrednost uporabe. Pametni ljudje so razpravili tretje teme; 70 sekund prenosa HD-filma (25 GB) prek protokola USB 3.0 je osupnilo oba predhodnika, ki potrebujeta 13 minut ali 9 ur v prvi izvedbi. Praktični izpit

Mojito in ledena kava

Dve wannabe popotnici, veliko kave, Starbucksov, kruha s paradižnikom, sangrije, da o Portugalski niti ne govorim

Z Nevo, mojo sošolko, cimro, prijateljico in predvsem večno »partnerico v zločinu« sva se poslovili od preostalih pohodnikov, ki bodo pot nadaljevali peš, dokler se na španskem koncu sveta znova ne srečamo. Pred nama se je razprostirala široka avtocesta, ki bo v prihodnjem mesecu najin zvesti spremljevalec. Zadali sva si cilj: prepotovati Španijo in čim bolj občutiti vročevrstnost te države. Imeli sva jasno vizijo, čas je bil, da se zabava začne ...

Piše in foto: Živa Rokavec

Zadnja sangrija. Zadnji tapasi. Zadnji desigual in zadnje plavanje na plažah Barcelonette. Avto naju že zagotovo pogreša, saj se nismo družili ves teden. Ali so španske ceste še vedno tako prometne in vozniki tako nestrpni? Se bova še znašli?

Lloret de Mar, 17. julij 2009

Po le polurni vožnji sva prispeli v majhno obalno mesto, znano predvsem po dobrih zabavah in neomejeni izbiri diskotek. In res je tako. Lloret de Mar naju je po celodnevem namakanju na hotelski plaži, ki je bila presenetljivo čista in prazna, zvečer pričakal v vsem svojem sijaju. Dolga ulica, že polna jokajoče in bruhajoče mladine, raznobarni neonski napisi, hostese, ki s kupončki za brezplačno pijačo vabijo v klube, skupine mladih, ki posedajo in razgrajajo na plaži. Bilo je svetleče. Bilo je glasno. Bilo je kar malo strašljivo.

Ker je to očitno predvsem destinacija za maturantske izlete, sva se raje umaknili v nekoliko oddaljen koktajl bar ob obali, kjer se je slišala le pritajena glasba in bučanje morja. Morda pa nama takšna meka zabave le ne leži preveč. Nazdravili sva z mojito in začrtali nadaljnjo pot. Vikend je bil kljub temu uspešen. Nisva oglušeli in pobruhal naju ni noben mladoletnik. Juhej!

Valencia, 19. julij 2009

Sledila je vožnja vzdolž skoraj celotne vzhodne obale Iberskega polotoka. Da ne bi bilo preveč monotono, sva tekmovali s skupino mladih Špancev v sosednjem avtu. Najprej sva prehiteli njih, potem oni naju. Potem njih in naju. Njih in naju. Dokler niso obupali in sva jih postili daleč za seboj. Kako ne, saj sva na poti že dobra dva tedna, izkušnje s španskimi avtocest se morajo poznati.

Po poti nama ni bilo dolgčas, saj je bilo tako vroče, da klima več ni ohlajala avta tako, kot bi si želeli. Verjetno zaradi prevelike temperaturne razlike. Zunaj je bilo 35 stopinj Celzija, medtem ko sva v avtu želeli prijetnih 22. Ni šlo. Prišlo je že tako daleč, da sva avto ohlajali na 30 stopinj! In vseeno sva, ko sva po kratkem premoru z mini *doble doble* kavo ponovno sedli v avto,

občutili rahlo, a vendar prijetno svežino. V popoldanskih urah sva prispeli v Valencio. Bila je nedelja. Bila je siesta. In zato vse zaprto. Ampak res vse. Zato sva se sprehodili po starem središču mesta, si znamenito tržnico svile ogledali le od zunaj in se v želji po ledeni kavi zasidrali v enem izmed odprtih lokalov. Ledeno kavo, prosim. In potem grem na stranišče. Ko se vrnem, že od daleč opazim Nevin zaprepačen in nekoliko zmeden pogled. Na mizi naju čakata dve majhni kavi expresso in whiskey kozarec s tremi kockami ledu in rezino limone. Če preliješ kavo v kozarec dobiš torej ledeno kavo. Kaj pa limona? To bo očitno za zdaj ostala skrivnost.

Cullera, še vedno 19. julij 2009

Ko sva videli vse, kar se je dalo, in se okrepčali s tapasi, je bil čas, da obiščeva gostitelja v Culleri. Ptujčan, ki dela in živi v Španiji, je bil tako prijazen, da nama je bil pripravljen ponuditi prenočišče za dve noči.

Največja umetnost je bila najti parkirni prostor za avtomobil. Pa ne zato, ker sva ženski, ampak ker so bili vsi prostori polni, razen enega, ki je bil točno tako velik kot najin avto. Seveda si moral zapeljati bočno. Trajalo je točno pol ure. Neva je včasih počasi, včasih silovito, včasih že kar malo histerično, včasih obupano vrtela volan. Jaz pa sem skakala spredaj in zadaj in vsaki dve sekundi kričala: »Stop! Gre, gre, gre, stop! Stop! Gre, gre, gre, stop! Stop! Stop! Stop!«

Seveda sva ponovno ugotovili, kako majhen je Ptuj, saj smo se z Boštjanom na videz poznali in imeli skupne prijatelje ter celo družinske znance. Postregel nama je z domačimi koktajli, ki so se nadaljevali v obalnem baru. Posledice naslednjega dne: celodnevno poležavanje na peščenih plažah Cullere.

Cartagena in Malaga, 20. julij 2009

Ponovno je bilo treba na pot. Tokrat čisto zares proti jugu. Kaj kmalu sva ugotovili, da klima ni nehala delati zaradi prevelikih temperaturnih razlik, ampak je počasi, a vztrajno nehala delati. Postajalo je nevzdržno vroče. Ko sva odprli okna, je malo popihalo. Ko sva jih navdušeni, da mogoče pa dela, zaprli, je ponovno nehala. Zato sva se vozili z odprtimi okni in vetrom v laseh. Potrebni ohladike sva se ustavili v Cartageni, majhnem pristaniškem mestecu z veliko trdnjavo iz obdobja Mavrov. Sprehodili sva se po prijetnih ozkih ulicah in se poslikali ob

bronastih skulpturah, ki so krasile park in klopce. Nekakšen muzej v mestu. Našli sva celo poštni nabiralnik, kar v Španiji ni tako preprosto. Že po znamke sva v Madridu morali na glavno pošto, zdaj pa sva lahko oddali kartice še iz Lloret de Mara. Od navdušenja sva ga kar slikali, saj nama je omogočil, da se ponovno malo pohvaliva prijateljem, ki so ostali doma.

S strahom sva sedli v avto, ki se je v parkirni hiši nekoliko ohladil. Vendar to ni trajalo dolgo. Prva rdeča luč na semaforju in ponovno sva se kuhali. Do Granade sva porabili vsaka svojo vrečko osvežilnih ter navadnih robčkov in popili dva litra vode, ki se je v hladilni skrinji postopoma spreminjala v nekaj, podobnega čaju. Tudi ustavili sva se večkrat in s pomočjo skrbnih navodil pregledali vse varovalke in pritisnili vse gumb na armaturni plošči. Nič.

Jutri se v Granadi dobiva z mojima erasmus prijateljema. Borja je Španec, skoraj domačin, morda nama bo lahko pomagal in šel z nama do avtomehanika. O avtomobilih se v španščini res ne znava pogovarjati. Tega besedišča ti telenovele ne dajo. Lahko mu le izpoveva ljubezen, sva se hecali. Sicer pa glede na najino znanje o avtomobilih dvomim, da bi bilo v pomoč, da bi prodajalec govoril tekoče angleško, mogoče celo bil kakšen priseljenec. Ko ti vstopi vročina v glavo, je vsak hec dobrodošel.

Spiva v avtu. Na bencinski črpalki. Tik pred Granado. Zapihal je veter. Vsaj zvečer ne bo vroče in se bom morda lahko v avtu obrnila, ne da bi se spotila. Jutri torej ugotoviva, ali se bova še naprej kuhali ali nama bo uspelo ponovno usposobiti klimo. Bilo bi dobrodošlo. Ampak ravno to je čar tega potovanja. Nikoli točno ne veva, kaj nama bo prinesel jutri.

Se nadaljuje.

Scena

O Portugalski iz prve roke

Piše: Donna Erjavec

V začetku je lanskega leta je k nam (natančneje v Center interesnih dejavnosti Ptuj) prišla mlada prostovoljka Lília Canário. Mlado dekle z velikim srcem prihaja z juga Portugalske in se ukvarja s fotografijo ter multimedijo. Obožuje slovensko naravo in ljudi. Na žalost pa pogreša toplo in sončno vreme. Presenečena je bila nad slovenskim odnosom do

hrane. Pravi, da se ji zdi, da zmeraj hitimo in da smo pod stresom, kar se opazi tudi pri delu.

Portugalska (kot Slovenija) ponuja veliko raznolikost pokrajini in ogromno možnosti za obiskovalce. Nadvse okusna hrana, pisana zgodovina in arhitektura, tradicionalna glasba fado ter razburljivo nočno življenje so srce države. Njihova pisana in zelo dobra hrana vključuje ogromno morskih jedi in rib. Ljudje si vzamejo čas za uživanje ob hrani in vinu. Jug je poln prelepih plaž, luksuznih hotelov, nedotaknjene narave in odprtih, prijaznih ljudi. Portugalski so sproščeni in kulturni ljudje, odlikujeta jih prijaznost in spoštovanje do drugih. Zelo zanimiva stvar, ki sem jo izvedela, je tudi njihova značilnost, da si moški ob pozdravu sežejo v roke, ženske pa prejmejo dva navidezna poljuba na lice. Menim, da je to prelep izraz naklonjenosti in topline, ki jo oddajajo Portugalski. Razlikujemo se tudi po tradiciji poročanja, na Portugalskem ni takšnega pritiska za poroko. Posledično tudi mamice niso tako mlade kot pri nas.

Portugalski so velikokrat znani po brezglavi in neodgovorni vožnji. Poleg tega, da radi delajo stvari počasi in temeljito, so znani tudi po tem, da delajo vse v zadnjem trenutku, kar pa ni zmeraj najbolje.

Ob pogovoru sem izvedela ogromno zanimivosti, ki mi prej niso bile znane. Portugalska je definitivno nadvse zanimiva in pisana dežela užitkov ter toplega vremena.

Mistična Irska: 1. del

Piše in foto: Nina Zupanič

Irska je dolgo veljala za deželo brez prihodnosti, zato se je z otoka odselilo na milijone Ircev. Tako danes na tujem živi okoli 70.000.000 potomcev irskih izseljencev, kar je celo štirikrat več, kot ima Irska danes prebivalcev. Pa vendar si je v zadnjih desetletjih popolnoma opomogla in je danes najhitreje razvijajoča se država v Evropi. V večjih mestih, kot je prestolnica Dublin, je razvoj vsekakor dobro viden, toda v odročnejših predelih ta dežela ostaja takšna, kakršna je že skozi stoletja – divja in skrivnostna ter pravi raj za iskalce navdiha.

Notranje dvorišče Trinity Collega z zvonikom.

Irci so posebni ljudje, vedno pripravljeni na zabavo, ki jo imenujejo *craic*. S tradicionalno irsko glasbo, ki jo slišiš iz vsake pivnice ali pa kar na ulici, neizogibno naredijo prijetno vzdušje. Tamkajšnje pivnice so nekaj, česar na tem otoku ne smeš izpustiti. In ne zaradi piva, ki ga sicer spiijejo nepredstavljivo veliko – kar 980.000 vrčkov dnevno – ampak zaradi neverjetnega razpoloženja, ki vlada med ljudmi.

Dublin velja za najprijetnejšo evropsko prestolnico, kjer si ljudje še vedno vzamejo čas za tujca. Mesto je tudi na videz zelo prijetno, saj je velikih blokov, ki bi zakrivali zgodovinske stavbe, bolj malo, ker pa je zelo strnjeno, ga brez težav prehodiš v enem dnevu. Južno od reke Liffey leži območje Temple Bar, ki je nekoč veljalo za najbolj zanemarjeno, danes pa je najživahnejši predel mesta z veliko kavarnami in pivnicami, med katerimi je tudi Temple Bar, najstarejši pub v mestu s skoraj 160-letno tradicijo. Navzgor ob reki vodi skozi ozke uličice pot do stolnice Kristusove cerkve. Notranjost je mračna, polna kipov, ostankov vladarjev, tam sta tudi mačka in podgana, katerih mumificirane ostanke so našli orgelski piščali.

Najbolj znano in hkrati prvo irsko šolo Trinity College je leta 1592 ustanovila Elizabeta I. Šele 1903. so smele v njej študirati tudi ženske, od 1966. pa še katoliki. Ko stopiš skozi obokan glavni vhod, se odpre pogled na široko tlakovano dvorišče, Parliament Square. Na levi strani stoji elegantna ovalna univerzitetna kapela, pred njo je visok viktorijanski zvonik. Študentje hitijo v vse smeri, ulični hrup pa tu povsem nadomestijo živahni pogovori mladine in podrsavanje čevljev po kamnitem tlaku. Najzanimivejša stavba je knjižnica, v kateri je shranjena domnevno najlepša knjiga na svetu: Book of Kells. To je 680 strani debel rokopis, zapisan v samostanski latinščini in okrašen s številnimi iluminacijami.

Zagotovo je ogleda vreden tudi narodni muzej, kjer je shranjena celotna zgodovina Irske. Najzanimivejše so neštete dragocenosti, ki so jih večinoma našli povsem naključno pri izkopavanju na šotiščih in krompirjevih poljih. Med zanimivejše najdbe spadajo kelih iz Ardagha iz 8. stoletja, križ iz Conga, procesijski križ narejen za kralja O'Conorja ter pripionka iz Tare iz jantarnega in barvnega stekla.

Od prvotnega dublinskega gradu je ohranjenih le še nekaj ostankov, večji del pa tvori novejši del iz 18. stoletja in kar malo kvari celotni videz. Precej bolj zanimiva je stolnica sv. Patricija, ki je malo naprej. Njen zvonik sega 68 metrov visoko in jo je zato skoraj nemogoče zgrešiti. Notranjost je še posebno zanimiva. Med številnimi spomeniki je najzanimivejši grob vnetega družbenega reformatorja in pisca *Guliverjevih potovanj* Jonathana Swifta in njegove življenjske družice Stelli (Esther Johnson).

Seveda pa je za pristen vtis treba mesto raziskati še na lastno pest, se morda sprehoditi po levem bregu reke in raziskati novejši del mesta ter staro pošto, ki je še vedno

Christ Church Chatedral

naluknjana od strelav med velikonočno vstajo leta 1916. Mesto skriva še več zgodbic, kot je ta, zakaj ima v Dublinu vsaka hiša vrata drugačne barve – ženske pravijo, da tako moške lažje najdejo svojo hišo ponoči na poti iz puba. Sledite lahko različnim krajem, ki so zaživel v delih Jamesa Joycea in Seana O'Caseyja, ali pa zgolj prepevate, pa najs bo to skupaj z veselim pubovskim ansambлом The Dubliners (vtipkajte njihovo ime v youtube in poslušajte, saj boste le tako lahko začutili to edinstveno vzdušje) ali z rockovsko zasedbo U2.

Dublin skriva še eno majhno zanimivost, in sicer grobnico sv. Valentina. Slednji je prav zares obstajal. Štirinajstega

Najstarejši pub - Temple Bar, ki nikoli ne spi.

februarja 269 so ga v Rimu mučili do smrti, saj je opravljal nezakonite poročne obrede med mladimi zaljubljenici. Nenavadno je to, da so njegovi ostanki v Dublinu in so na ogled v zlato-črni skrinji pod oltarjem cerkve Whitefriar Street Church.

Za konec prvega dela, preden se naslednjič podamo v zeleno divjino, moramo spoznati še irsko filozofijo: There are only two things to worry about either you are well or you are sick. If you are well, then there is nothing to worry about. If you are sick, there are two things to

Spomenik žrtvam velike lakote.

worry about. Either you get well or you will die. If you get well, there is nothing to worry about. If you die, there are two things to worry about. Either you will go to heaven or hell. If you go to heaven, there is nothing to worry about. But if you go to hell, you'll be so damn busy shaking hands with your friends. You won't have time to worry! SO WHY WORRY?

»Žogo sem znal brcniti, še preden sem shodil«

Piše: Živa Rokavec

Foto: Osebni arhiv Martina Milca

Nogomet je trenutno v Sloveniji (ponovno) šport številka ena. Predvsem zaradi uspehov slovenske reprezentance, ki se ji je znova uspelo uvrstiti na svetovno prvenstvo, letos bo v Republiki Južni Afriki. Da se takšni uspehi ne zgodijo čez noč, ampak za njimi stoji veliko dela, odrekanih in trdih treningov, se najbolj zavedajo tisti, ki temu športu posvečajo večino svojega prostega, pozneje pa tudi poklicnega časa. Med njimi je tudi Martin Milec, dijak Gimnazije Ptuj, član slovenske mladinske reprezentance in igralec NK Aluminij, ki se zgleduje po igralcih Decu in Iniesti ter želi po končani maturi igranje nogometa spremeniti v poklic.

Ko se je Slovenija uvrstila na svetovno prvenstvo, je državo prevzelo navdušenje in pred malimi zasloni so se zbrali vsi, tudi tisti, ki nogometa sicer ne gledajo. Kako tekme spremlja nekdo, ki ta šport tudi trenira?

Tekmo z Rusijo sem si seveda ogledal tudi sam. Bil sem na Ljudskem vrtu že pred tekmo, kjer se je začelo pravo vzdušje, se med njo stopnjevalo, na koncu pa končalo z velikim slavljem naših. Igrali so zares odlično, borili so se za Slovenijo in pokazali, da tudi mi lahko nekaj dosežemo. Fantje so bili res neverjetni! Vse čestitke in pohvale gredo samo njim.

Kakšni so tvoji načrti? Želiš študirati ali se profesionalno posvetiti nogometu?

Na prvem mestu je zagotovo opravljena matura. Vendar pa se vsekakor želim ukvarjati z nogometom in biti profesionalen nogometaš. To je seveda velika želja, ki se bo uresničila samo s trdim delom na treningih in nato še z dobrimi igrami na tekmah.

V nekem intervjuju si rekel, da ne želiš prehitro v tujino, ker so se tako opekli že številni mladi perspektivni igralci. Kdaj misliš, da je pravi čas za odhod v tujino?

Vedno sem bil prepričan, da si želim najprej narediti srednjo šolo in nato oditi v neki boljši, po možnosti tuji

klub. Zdaj sem na pravi poti, saj se šola počasi končuje, zase pa mislim, da sem že dovolj zrel, da se spopadem z novimi izzivi v nogometu. Počakajmo do konca šole in se pustimo presenetiti.

Povabil verjetno ne manjka. V katerem klubu bi najraje igral?

Mes que un club! Barcelona!

Kdo te je pravzaprav navdušil za nogomet?

Za ta šport sem se navdušil v krogu družine, saj sta ga igrala tako oče kot stric. Najprej sem ga začel spremljati tudi na televiziji in tako sem že kot zelo majhen začel brcati. Starši se včasih radi pošalijo, da sem prej znal brcniti žogo, kot sem shodil (*smeb*).

Vsak igralec ima verjetno svoj stil igre. Ali si ti svojega po kom prevzel, se po njem zgledoval ali se to oblikuje skozi trening?

Res je, vsak igralec ima svoj stil igre, po katerem je prepoznan. Vsekakor imam tudi jaz svoje poteze in svoj način, vendar pa mi je že dolgo všeč igralec Deco, zadnje čase pa navdušuje tudi Iniesta, ki je prav tako fenomenalen na igrišču.

Imaš najljubšega tudi med slovenskimi nogometaši?

Izbral bi kar Reneja Krhina, saj ni samo odličen nogometaš, ampak tudi super človek. Zaigrala sva skupaj na kvalifikacijah za evropsko prvenstvo do 19 let in užitek je bilo igrati z njim. Od takrat dalje sva tudi dobra prijatelja in se dobro razumeva.

Igraš tudi za slovensko mladinsko reprezentanco. Kako se ti treningi razlikujejo od klubskih?

Treningi v reprezentanci so krajši in bolj jedrnatí od tistih v klubu. Delamo predvsem na taktiki in uigravanju, saj po navadi nimamo dosti časa do naslednje tekme. Poskušamo izpiliti nekatere stvari, ki jih v klubu ne delamo, v reprezentanci pa so toliko bolj pomembne za prihajajočo tekmo.

Na kateri zadetek si najbolj ponosen?

Najbolj sem ponosen na tistega, ki sem ga dosegel proti legendarnemu Ajaxu na evropskem klubskem prvenstvu NIKE CUP v Pragi pred štirimi leti. Dosegel sem ga namreč v zadnji minuti za zmago z 1:0. Trener Ajaxa me je takrat izbral tudi za igralca tekme, kar me je še posebno navdušilo. To je bil res trenutek, ki si ga bom zapomnim za vse življenje.

Kako usklajuješ naporene treninge in šolske obveznosti?

Sčasoma se navadiš tega ritma. Samoumevno mi je že, da se po končanem treningu doma spravim še za zvezke. Čeprav ob teh tudi večkrat zaspim, sem vseeno zadovoljen s svojimi ocenami. Pri tem mi pomaga tudi šola oziroma njeni profesorji, s katerimi se uskladam glede urnika preverjanja znanja.

Ali pogosto hodiš na nogometne tekme? Za koga navijaš?

Bil sem na večini tekem kvalifikacij naše članske reprezentance. Za druge v naši prvi ligi pa žal nimam časa, saj ob vikendih tudi sam nastopam.

Na spletnih portalih lahko zasledimo duhovite izjave nekaterih nogometašev. Ali se je tudi tebi že zgodilo, da ta noč ni bila tvoj dan (*smeb*)?

Za zdaj me, hvala bogu, še ni presenetila nobena takšna prigoda, res pa je, da se ti včasih kdaj kaj zatakne, ko se želiš čim lepše izraziti. Upam, da se mi to ni zgodilo prav v tem intervjuju (*smeb*).

Enkrat čez Dravo, dvakrat čez Muro: kolumna o študentskem življenju v Gradcu

Teorija, preoblečena v liriko

Piše in foto: Dora Lenart

Te dni nisem bila prav veliko v Gradcu. Pravzaprav sem tam preživela manj kot 24 ur. Toda med vožnjo z vlakom proti domu, ki sem jo izkoristila za učenje, sem prišla do argumentiranega sklepa, zakaj mislim, da (so) se neopozitivisti motili in bolj ali manj izgubljali čas.

Neopozitivizem je prva lekcija uvoda v filozofijo in pred časom sem se s tem že ukvarjala, vendar malo z odporom. Zakaj? Ker ta smer zagovarja dokaj matematičen oziroma analitičen pristop k filozofiji, matematika pa mi, milo rečeno, nikoli ni bila preveč všeč. Predvsem zaradi jasnosti in doslednosti ... Čudo prečudno.

Torej, da malo osvetlim pojem neopozitivizma. To je filozofska smer 20. stoletja, ki se je v širni svet izstrelila z Dunaja. Njene korenine segajo v Humov empirizem, pozitivizem, v razne jezikovne, logične in spoznavne teorije ter podobno.

Neopozitivisti so v prvi vrsti bolj ali manj matematiki in znan-

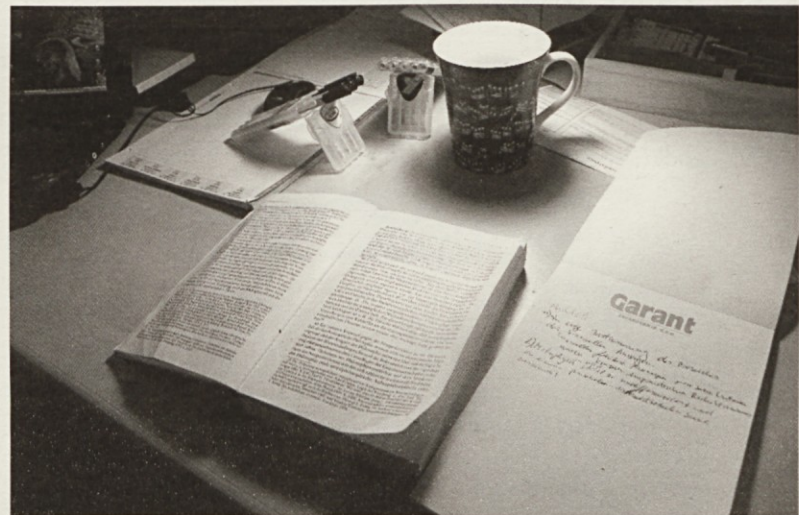
stveniki, šele v drugi vrsti filozofi (če je že to uraden izraz), ki so iz filozofije želeli odstraniti vse, kar je bilo rečenega o metafiziki, v sklopu metafizičnega, vse, kar je nemogoče dokazati na ravni empiričnega. Metafiziko je eden izmed njih, Rudolf Carnap, označil kot liriko v preobleki teorije. Bila naj bi zgolj izraz občutenj, podana v taki jezikovni preobleki in sklepanju, da se zdi, kot da podaja spoznanje. Bolj umetnost kot filozofija.

Iz filozofije so želeli narediti služabnico znanosti, jo okrniti do te meje, da bi od nje ostala samo še metoda. Metoda, s katero bodo v znanosti razne t. i. logične sisteme izjav očistili navideznih vprašanj – s katero bodo kratko malo razjasnjevali znanost.

Hura za znanost, ampak kaj potemtako ostane od filozofije? Kaj ostane, če iz filozofije izločimo vse Platone, Descartese, Nietzscheje in druge junake, ki so verjeli v ideje, fenomene in v metafizično bolj kot v empirično?

Ostane samo logika, ves čar filozofije pa izgine. Bum in ne obstaja več. Menim, da je metafizika teorija, preoblečena v liriko.

In tudi, da je neopozitivizem kvazifilozofija. Da so neopozitivisti znanstveniki, ki so pač želeli filozofirati.

Vendar pa je faks take vrste institucija, kjer se moraš učiti tudi o tistem, kar te ne zanima. Kar pa tudi ni tako slabo ... Zdaj pa nazaj.

Center interesnih dejavnosti Ptuj
Osojnikova 9, SI – 2250 Ptuj
tel. 780 55 40 in 041 604 778
www.cid.si cid@cid.si

Program v februarju 2010

Klubski programi

petek, 5. februarja 2010, ob 20. uri
KONCERT: REAL LIFE VERSION in NOVE KONZERVE

Skupina NOVE KONZERVE ustvarja avtorsko rock glasbo. V letu 2007 so v studiu Garbage v Ljubljani posneli ploščo, maja 2009 pa tudi svoj prvi videospot, in sicer za komad Rokamo. Stari so okoli 20 let in majceno čez, prihajajo pa z različnih koncev Ljubljane in njene okolice. Več na <http://www.novekonzerve.com/> REAL LIFE VERSION prihajajo s Primorskega. Delujejo od leta 2005. Njihova naravnost v hardcore, punk in metal temelji na njihovem odporu proti apatiji, neumnosti in represiji v sodobnih družbenih in političnih sistemih. Leta 2009 so izdali prvenec Resistance from Within. Odtlej veliko nastopajo po Sloveniji in vsej Evropi. Več na <http://www.myspace.com/reallifefersion>
Vstopnine ni!

do 11. februarja je na ogled razstava
GLASBA V CID

Na pregledni fotografski razstavi glasbenega življenja CID Ptuj so predstavljeni posnetki glasbenih mojstrov in mladih glasbenikov, ki so doslej nastopali v našem klubu.

petek, 12. februarja 2010, ob 18. uri
ODPRTJE RAZSTAVE SLIK: GREGOR SAMASTUR

Ptujski likovni ustvarjalec Gregor Samastur je pripravil razstavo svojih novih del, ustvarjenih v zadnjem letu. Razstava bo na ogled do sredine marca.

petek, 19. februarja 2010, ob 20. uri
JAZZ KONCERT: SAMO ŠALAMON TRIO feat. ACHILLE SUCCI & ROBERTO DANI (ITA/SLO)

www.samosalamon.com

Samo Šalamon – kitara
Achille Succi – altsaksofon, klarinet, basklarinet
Roberto Dani – bobni
Novi projekt Sama Šalamona je nova zasedba evropskih jazzistov, v kateri sta tudi Achille Succi, ki je eden najboljših jazzovskih saksofonistov v Evropi, in Roberto Dani, eden najboljših in najbolj iskanih evropskih bobnarjev. Projekt bo predstavil 11 novih kompozicij Sama Šalamona, hkrati pa je turneja tudi promocija zadnje, 10. plošče Samo Salamon Trio feat. Michel Godard & Roberto Dani: Live!, ki je po prvem mnenju kritikov ena najboljših kitarskih plošč zadnjega časa. Vstopnina 5 evrov, mladi 3 evre. Za učence glasbenih tečajev v CID Ptuj je vstop prost.

NAPOVEDUJEMO: TRIBUTE TO PINK FLOYD

Projekt TRIBUTE TO PINK FLOYD je pripravil Primož Potočnik. Obsegal bo pet večerov v obdobju od 26. februarja do 20. marca 2010. Dogodki se bodo zvrstili tako v Mestnem

kinu Ptuj, kjer bodo na ogled celovečerni filmi o legendarni zasedbi, kot v CID Ptuj, kjer se bo poleg razstave in projekcije filma Live in Pompeii za konec projekta zgodil še koncert zasedbe ECHOES z glasbo Pink Floyd. Za osvežitev spomina: Skupina Pink Floyd je nastala leta 1964 in se v nam znani zasedbi dopolnila leta 1967. Umetniško ustvarjanje zasedbe, ki je aktivno snemala albume in nastopala vse do leta 1996, lahko razdelimo na več obdobj. V vsakem od teh je njihovo delo zaznamoval eden od članov, ki je imel takrat najbolj aktivno vlogo pri pisanju besedil in glasbe.

Poleg specifične glasbe je bila skupina prepoznavna tudi po posebnih zvočnih učinkih (budilka, zvoki letal, otroškega joka, kričanje in drugi) ter po vizualno izrazitih koncertih, ki so vključevali različne dotlej netipične učinke, od ogromnih figur, ki so visele nad publiko, do odrske postavitve, ki se je med koncertom spreminjala, ter izrazitih svetlobnih učinkov. S tem in filmsko predstavitevijo albuma The Wall je skupina Pink Floyd nekako napovedala dobo vizualnega ob glasbi.

O projektu bo izdana tudi programska zloženka, ki bo na voljo v CID Ptuj in Mestnem kinu Ptuj.

Mednarodni programi

EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA – EVS

CID Ptuj je podpornica organizacija za evropsko prostovoljno službo oziroma EVS (European Voluntary Service). Zainteresirani mladi, stari od 18 do 30 let, pri nas dobijo informacije o možnostih za vključitev v prostovoljske programe v drugih evropskih državah, v CID pa sami gostimo prostovoljce iz tujine. Trenutno je pri nas Lilia Canario s Portugalskega, ki bo delala na področju medijev pri nas do konca septembra 2010.

Prostovoljec za udeležbo na EVS ne potrebuje nobenih predznanj, šole ali delovnih izkušenj. Kdor želi osebno informiranje in svetovanje ali pomoč pri vključitvi v EVS, naj se predhodno najavi po telefonu 02 780 55 40 ali 041 604 778.

PRIPRAVE NA MEDNARODNE IZMENJAVE

Z mladimi, ki jih zanima udeležba na mednarodnih izmenjavah, se na delovnih srečanjih in pripravljalnih sestankih srečuje Magda Strmšek, izkušena mladinska delavka, udeleženka več mednarodnih projektov, ki končuje študij socialnega dela.

Kdor se želi vključiti v mednarodne izmenjave, se lahko še pridruži! Pokliči, pošlji mail! V teku so priprave na več mednarodnih projektov.

Tečaji, delavnice

PUSTNI VIDEO PROJEKT

CID Ptuj bo med letošnjim kurentovanjem

naredil videoprojekt. K sodelovanju so vabljeni vsi mladi, ki jih zanima videoustvarjanje ali pa se z njim že ukvarjajo. Sodelovanje je brezplačno. Udeleženci bodo ustvarjali svobodno, z mentorico Hano Repše se bodo dogovarjali o vsebini in načinu dela ter od nje dobili tudi ustrezno pomoč pri montaži in urejanju gradiva. Če bodo nastali dobri izdelki, bodo udeleženci lahko z njimi sodelovali na natečajih. Več informacij dobite v CID na telefonu 780 55 40 in 041 604 778.

V CID PTUJ POTEKAJO TEČAJI IN DELAVNICE:

TEČAJ KITARE
TEČAJ BAS KITARE
TEČAJ IGRANJA NA BOBNE
GLASBENE DELAVNICE
NOVINARSKA SKUPINA
ELEKTRO DELAVNICA
ORIENTALSKI PLESI I, II in III
ZAČETNI 30-URNI TEČAJ ITALIJAN-ŠČINE

Te tečaje bomo začeli, ko bo zbranih dovolj prijav:

ZAČETNI 30-URNI TEČAJ ŠPANŠČINE – mentorica Mojca Petrovič
NADALJEVALNI 30-URNI TEČAJ ŠPANŠČINE – mentorica Mojca Petrovič
NADALJEVALNI 30-URNI TEČAJ ITALIJANŠČINE – mentorica Jana Gerl
ZAČETNI 40-URNI TEČAJ ZNAKOVNEGA JEZIKA GLUHIH – mentorica Marija Koser
LITERARNA DELAVNICA – mentorica Kristina Kočan Šalamon

Skupnostni programi

ponedeljek, 15. februarja 2010, v Karnevalski dvorani

VELIKA OTROŠKA MAŠKARADA
Skupaj jo pripravljata CID Ptuj in DPM Ptuj, vstop je za vse otroke prost. Male maskare se bodo zabavale z glasbenimi gosti in veselimi klovnji, se sladkale z brezplačnimi krofi, najbolj izvirno maskirane družine in skupine pa bodo tudi nagrajene.

Zimske počitnice

ZBIRANJE PRIJAV ZA ZIMOVA-NJE NA KOPAH – Društvo Praha
od 15. do 19. 2. 2010 – med zimskimi počitnicami

Osnovnošolci so vabljeni k aktivnemu preživljanju zimskih počitnic na smučeh! Smučišče na Kopah se ponša s šestimi vlečnicami in štirisedežnico, proge pa so še posebno primerne za izvedbo zimovanja, saj niso zahtevne in strme. Otroci bodo bivali v Lukovem domu, ki ponuja udobje hotela. Prijave zbiramo v CID do zasedenosti mest. Več na www.cid.si

USTVARJALNE DELAVNICE ZA OSNOVNOŠOLCE

Od ponedeljka, 15. 2., do petka, 19. 2. 2010, vsak dan od 10. do 13. ure v CID Ptuj
PONEDELJEK: Vilinski in čarovniški klobuki
TOREK: Poslikave obraza
SREDA: Papirnata letala
ČETRTEK: Glinarjenje
PETEK: Sadni posladki
Delavnice so brezplačne, namenjene pa so osnovnošolcem. Število udeležencev je omejeno, prijave zbiramo do petka, 12. februarja 2010!

NAMIZNI TENIS, PIKADO, ŠAH

Od ponedeljka, 15. 2., do petka, 19. 2. 2010, vsak dan od 13. do 17. ure v CID Ptuj

Servisna dejavnost

četrtek, 11. februarja 2010, od 16. do 20.

ure

VALENTINOV PLES – ZA UDELEŽENCE MLADINSKIH DELAVNIC

Tradicionalni Valentinov ples organizira Center za socialno delo Ptuj, vodijo pa ga mladi mentorji mladinskih delavnic na osnovnih šolah.

PLESNA ŠOLA POWER DANCERS – mentorica Špela Tratnik Peclar, vadba po starostnih skupinah ob ponedeljkih.

SALSA – Sabor Cubano

Tečaj poteka ob torkih ob 19. uri v CID Ptuj. informacije: tel. 041 321 900, info@saborcubano.si, www.saborcubano.si

Odpiralni čas

Od ponedeljka do petka od 9. do 18. ure, kavarna je odprta med klubskimi dogodki.

VESELI SMO POBUD, ZAMISLI IN PREDLOGOV MLADIH – OGLASI SE, POKLIČI, POŠLJI E-MAIL!

CID Ptuj, Osojnikova cesta 9, 2250 Ptuj
tel. 02 780 55 40 in 041 604 778, www.cid.si

Programe CID Ptuj financirata Mestna občina Ptuj in Urad RS za mladino. Urad RS za mladino.

Kolofon

Številka 4

Letnik 3

Datum izida: 31.1.2010

Kraj izida: Ptuj

Cidopis je glasilo Centra interesnih dejavnosti Ptuj.

Izdal: CID Ptuj

Zanj: Aleksander Kraner

Naklada: 400 izvodov

Foto na naslovnici: Andrej Lamut

Tiskarna: Grafis

Urednica Cidopisa in mentorica novinarske skupine v Centru interesnih dejavnosti: Polona Ambrožič

Oblikovalec in tehnični urednik: Andrej Lamut

Novinarji: Andrej Lamut, 18 let, gimnazijec; Donna Erjavec, 16 let, gimnazijka; Dora Lenart, 19 let, študentka; Eva Kračun, 16 let, gimnazijka; Jasmina Kokol, 16 let, gimnazijka; K.J., 17 let, gimnazijka; Luka Cvetko, 13 let, OŠ Velika Nedelja; Maruška Samobor Gerl, 22 let, študentka; Nina Zupanič, 18, gimnazijka; Uroš Sitar, 21 let, študent; Živa Rokavec, 21 let, študentka

Lektorici: Barbara Ferčič in Maja Kračun